

Forholdet mellom menneske og mobilen

Ifølge flere ressurser, ble mobiltelefonen oppfunnet av Martin Cooper i 1973, som var Motorola ingeniør. Den første mobiltelefonen var Motorola DynaTAC 8000X og den var av en stor størrelse, hvis jeg skal sammenligne den første mobiltelefonen med moderne mobiltelefoner.

Martin Cooper, Motorola DynaTAC 8000X

Mobiltelefoner, 1973-2023

Hvorfor ble mobiltelefonen oppfunnet? Hva slags mening har mobiltelefonen for mennesker og livet? Hvordan har mobiltelefonen utviklet seg, hvis vi tenker på teknologiutvikling og

kompleksiteten av mobiltelefonens bruk? Hvorfor bruker et menneske mobiltelefonen? Kan et menneske leve uten mobiltelefonen? Hvorfor er mobiltelefonen en nødvendig del av livet for et menneske og hans nærmeste eller familie?

Mobiltelefonen er først og fremst kommunikasjon. Et menneske er et kommunikasjons vesen og sosialt dyr, født til et samfunn. Mennesker kan ikke leve uten kommunikasjon med andre og utelukket fra samfunnet. Mobiltelefonen er en nødvendig middel for å kommunisere med andre og også en nødvendig kommunikasjons- og hjelpemiddel, hvis jeg tenker for eksempel på den trygge miljøen og helse (jeg tenker på behovet for å ringe til politiet eller ambulanse, hvis det oppstår noe nødt situasjonen, da menneske trenger hjelp med helse eller noe annet).

Mobiltelefonen er et nødvendig kommunikasjonsmiddel, hvis et menneske reiser rundt eller bor alene, ikke sammen med nærmeste og familie. Den hjelper for å holde kontakten og fortsatt være sosial og ikke føle ensomhet.

Jeg prøver å sammenligne de første mobiltelefonene med disse mobiltelefonene, som vi har i dag. De første telefonene ble oppfunnet for å ringe og sende sms, og de var veldig svære, hvis jeg tenker på størrelse og vekt. Med årene har teknologi utviklet seg, som mobiltelefoner også har gått frem. Jeg synes, hvis for mange år siden mobiltelefoner kunne bli kalt for en nødvendig kommunikasjonsmiddel og kunne være sammenlignet med radio, hvis vi tenker på teknologien, så nå mobiltelefoner har blitt til en stor virksomhet, som tjener veldig store penger, og disse kan nevnes for en del av mote virksomhet, samt som en del av den sosiale.

Mobiltelefoner har vært og er en del av forskjellige sosiale grupper, miljøer og kultur. Nesten alle har mobiltelefoner. I dag, bare 7-årig og 90-årig kan lære seg å bruke mobiltelefonen. Mobiltelefonen kan være nødvendig både på barnehage og gamlehjem, som kommunikasjons-, opplærings- eller fritids middel.

Moderne telefoner har touch screen og mange forskjellige apper, samt mulighet for å ringe, koble til internett, sende sms eller mms, chatte og bruke forskjellige sosiale nettverk.

Mobiltelefoner i moderne kultur

Hvis jeg tenker ut ifra egen synsvinkel, hva betydde mobiltelefonen for meg i 1998 for eksempel - skolejente, 16 år, Estland, liten by (ca 5000 innbyggere). Jeg hadde en svært gul Motorola, kan ikke huske modellen nå, men den var som en murstein. Den tok mye plass i sekken og var veldig artig å bruke, men den hadde veldig liten skjerm. Jeg har brukt den bare for å ringe til familien - vi hadde hjemme telefon, og ringe til venner eller sende sms. Vi hadde ingen PC eller internett hjemme, så det var den eneste kommunikasjonsmiddel, hvis noen var vekke. Batterien var veldig svær og det tok veldig langt tid for å lade. For meg, som en tenårings, kjøp av mobiltelefonen har skapt ganske mange positive emosjoner - som glede, nysgjerrighet, noe nytt og artig for å lære, og selvfølgelig, det var trist når den gikk ut av orden, siden til den momenten, den allerede hadde mange samtaler med mennesker som var viktig for meg og min familie og holdt mange gode minner, emosjoner og historikken. Så det var viktig ikke bare, hvis vi tenker på utviklende teknologien, men på budskap av samtaler og mennesker, som jeg har ringt eller som har ringt meg. Det var en tilkobling til dem, som jeg har tenkt som viktige mennesker i livet mitt.

Jeg kjøpte min første smarttelefon med touch screen i 2015, den var Android av dårlig kvalitet. Med kjøp av denne telefonen, begynte jeg å bruke sosiale nettverk og app på smarttelefon. Hvordan har forandret livet mitt med kjøp av smarttelefon? Jeg synes, at det er mer et spørsmål på en psykologisk nivå. Min egen synsvinkel på dette spørsmålet er at smarttelefoner forårsaker eller er en faktor for avhengighet av elektronisk kommunikasjon og avhengighet av sosiale nettverk, chatter, apper og spill. Den er også blitt til en kanal for spam, som for eksempel av kreditt firmaer og noe spill/pengespill reklamer, som sender tilbud på sms, og som er ganske irriterende og er egentlig et spørsmål for GDPR loven, hvis vi tenker på telefonnummer. Men hvis jeg ser fra en annen synsvinkel, så kan elektronisk

kommunikasjon og bruk av sosiale nettverk være nyttig og nødvendig, hvis man ikke har tid eller mulighet for å kommunisere direkte med venner, familie eller andre mennesker, eller bor langt fra dem som man vil kommunisere med.

Hva slags emosjoner ga meg kjøp og bruk av min første smarttelefon? Som jeg har skrevet tidligere, fikk jeg den i 2015. I 2015 fikk jeg mitt første forhold, som var viktig for meg og jeg kjøpte min smartphone nesten på samme tid, slik at jeg kunne kommunisere med den jeg elsker ved bruk av Facebook Messenger, uten å ringe og uten å være hjemme ved PC.

Jeg har også installert Facebook, og å bruke Facebooken på mobilen var en helt egen verden. Da jeg satt på bussen og blått gjennom Facebook, fikk jeg vite at disse verdener er to forskjellige verdener - en verden av et menneske som ikke bruker mobiltelefonen og en verden av et menneske som bruker mobiltelefonen - to forskjellige virkeligheter og dimensjoner, der er helt forskjellige lover og regelverk.

Jeg har installert Instagram i omtrent 2017, og har ikke brukt den før det. For meg, har det igjen vært et kommunikasjons sted og kanskje et sted for å møte forskjellige kulturer, mennesker fra forskjellige land, få innsikt i forskjellige språk, kulturer og interesser. Jeg har også fått flere online-venner og møtt mennesker, som har like interesser som meg, samt har fått mulighet for å holde kontakten med mennesker som er viktig for meg og som jeg ikke kan se i hverdagsliv, siden vi bor i forskjellige land.

Hvis noen skulle spørre meg om jeg er mot moderne mobiltelefonen eller for den, da skulle jeg si, at jeg støtter utviklingen av den digitale og er for bruken av mobiltelefonen og dets utvikling generelt som den digitale utvikling av verden, men hvis jeg tenker på min personlig posisjon - jeg bruker mobiltelefonen ganske lite og jeg synes, at mening av mobiltelefon er overvurdert.

Hvis jeg ser nå på bilder av de første mobiltelefonene, jeg synes de ser veldig artige og interessante ut og de holder mye av historien og de sier veldig mye om teknologiutviklingen og om hvordan mennesker har bodd, samfunnet, kommunikasjon, familie, eller den sosiale og den økonomiske tilstanden. Siden 1973 har det vært mobiltelefoner med forskjellige priser og ikke alle mennesker kan tillate seg å kjøpe en mobiltelefon - her snakker jeg bare om de første mobiltelefonene og den moderne tiden.

Samfunnet har utviklet seg, som også økonomien har utviklet seg - både den globale og på det lokale nivået, og jeg synes, at det er billigere å kjøpe mobiltelefonen nå, enn det var på 1990-95 tallet, her tenker jeg landet jeg er bodd i. Hvis de første mobiltelefonene var mer

praktiske og ganske ydmyke, så de moderne mobiltelefonene har en ganske utviklet visuelle delen, samt som den praktiske og disse også har utviklet multimedia delen - fotokamera og mulighet for å lage videoer, og noen av mobiltelefonene har også mulighet for å bruke video editor og andre app, som lar å lage en film. Mobiltelefonen i dag også lar å studere og gå gjennom forskjellige kurs på en skole, hjemme eller på skolen. Teknologien har forandret seg med tiden og hvis før noe mennesker kanskje har brukt mobiltelefon vare ved nødvendighet, nå mobiltelefonen er brukt daglig, flere timer per dag - for å lese avis, bruke de sosiale nettverk, kanskje bruke andre forskjellige app, for å ringe og sende sms, lage bilder eller videoer, lese bøker.

Mobiltelefonen kan også brukes som et terapeutisk hjelpemiddel. Det finnes flere teknikker for terapi ved bruk av mobiltelefonen - både ved bruk av foto- og videokamera.

For en del av mennesker er mobiltelefonen en mulighet for å utvikle seg og egen utdanningsnivå, men for andre kan mobiltelefonen bli til en avhengighet. Noen mennesker trenger psykologisk hjelp for å bli kvitt av denne avhengigheten.

I dag er det veldig lett å bruke mobiltelefonen i hva som helst tid, hvor som helst. Det er en faktor som kan føre til avhengighet, siden det er veldig lett bare å åpne Facebook, Instagram eller Youtube, eller noe nettavis.

Jeg har ikke sjekket eller søkt etter statistikken om hvordan den psykologiske statistikken har forandret seg siden 1973 hvis jeg tenker på utvikling av de psykologiske sykdommene eller avhengighet grunnet bruk av mobiltelefon. Men jeg antar at statistikken har gått opp, og for noen av menneskene mobiltelefonen kan sammenlignes med heroin, som erstatter i noe grad direkte kommunikasjon med mennesker og i noe grad også venner, familie og de nærmeste.

iPhone, Siri assistant

Hvis jeg ser på dette fra en kritisk synsvinkel, så jeg synes at det er veldig trist, at i noen tilfeller en mobiltelefon kan erstatte et levende menneske og gjøre noe istedenfor et menneske, for eksempel søke på nettet - Siri på iPhone kan være som et eksempel for det.

Jeg tror at det kan henvise til, at mennesker har blitt mer ensomme og utelukket fra hverandre. På en side, digitalisering, samt mobiltelefon, kan ses som kommunikasjonsmiddel og tegn for utvikling, men på den andre siden, digitalisering kan føre til avhengighet av den digitale og til det, at mennesker kommuniserer ikke direkte med hverandre, men sitter i mobilen og kommuniserer med hverandre via mobilen, istedenfor for å komme på besøk for eksempel.

Referanseliste:

Orvar Löfgren. Tingenes tingslighet. I: *Ting og tingester : materielle kulturstudier*. Danmarks Pædagogiske Universitets Forl; 2004:13–26. <https://litteraturkiosken.uib.no>

Löfgren O. Emotional Baggage. Unpacking the Suitcase. I: *Sensitive objects : affects and material culture* /. Nordic Academic Press,; 2016:125–151.

Miller D. *The comfort of things*. Polity; 2008.

Tilley C. Introduction: Identity, Place, Landscape and Heritage. *Journal of Material Culture*. 2006;11(1–2):7–32. doi:10.1177/1359183506062990

Bjarne Rogan. Et faghistorisk etterord om materiell kultur og kulturens materialitet. I: Saphinaz-Amal Naguib og Bjarne Rogan, red. *Materiell kultur & kulturens materialitet*. Bd 138. Novus forl; 2011:313–369. <https://litteraturkiosken.uib.no/kuvi105>

Google, *History of mobile phones*, November 6, 2023. [History of mobile phones](#)